

КУЛТУРНОТО РАЗВИТИЕ НА НАШИЯ НАРОДЪ

Всъки народъ се запазва, издига и преуспѣва преди всичко чрезъ културнотворческа работа. Победната сила на културата пропажда далечъ невежеството, бедността и чуждото посегателство. Стойността и ролята на единъ народъ въ историята се мѣри главно по нравственитѣ, умствени и материални ценности, които той внася въ склада на общочовѣшките постижения. Тамъ, кѫдето липсватъ тѣзи ценности, тамъ кѫдето долнияятъ нагонъ и лошиятъ страсти даватъ насока на живота и физическата сила се стреми да установи обществена хармония, тамъ нѣма здраво, мощно общежитие, а сбирщина отъ безлични сѫщества, едно физическо, но не и духовно цѣло, годно да се подчинява, да робува, но не и да твори, да създава. Колкото повече се пробуждатъ и разгъватъ за творческа работа духовните сили на единъ народъ, толкова по-бѣрзо той се изтрѣгва отъ обятията на невежеството, толкова по-съзнателно бранитъ своята независимост и толкова по-значително място добива въ общочовѣшкото семейство. Пътът на културните завоювания е най-добрятъ и сигуренъ путь за напредъка на единъ народъ.

Въ дѣлгия низъ на вѣковетъ нашиятъ здравъ и мощнъ народъ е изграждалъ съ безпримѣрни усилия и скжпи жертви своето трайно сѫществуване. Много беди сж ни сполитали, но винаги, при вѫтреши разнищване и разтление или при външни опасности, които сж ни заплашвали съ национално обезличване, народътъ ни е намиралъ въ себе си сили и срѣдства да се самозапази. Никога и нищо не е могло да унищожи живеца на народния духъ — стремежъ за самостоятеленъ племененъ животъ и непрестанно културно развитие. Но тежката политическа орисия, да отбиваме многото опасности, които сж ни грозѣли на нерадостния кръстопуть въ Балканския полуостровъ, не ни е дала възможность до сега да изживѣемъ едно истинско и пълно духовно, културно народно възраждане. Като дѣлбока бразда минава въ живота на племето ни презъ вѣковетъ възторженія стремежъ за културно издигане, но и при най-смѣлия подемъ, злощастната политическа сѫдба е турила край на народните възжделенія. Така презъ IX и X вѣкове, чрезъ свѣтлите дѣла на князъ Бориса и Царь Симеона бѣлгарското

